

Sygn. akt I C 853/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2017 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk -Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant staż. Małgorzata Stokłuska

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2017 roku na rozprawie

sprawy z powództwa P. C.

przeciwko K. C.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. C. na rzecz powoda P. C. kwotę 11.250 zł (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 8850 zł od dnia 29.03.2017r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20.04.2017r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20.05.2017r. do dnia zapłaty,

- 700 zł od dnia 20.06.2017r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20.07.2017r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20.08.2017r. do dnia zapłaty,

- 700 zł od dnia 20.09.2017r. do dnia zapłaty,

oraz odsetki umowne w wysokości 10 % w skali roku od kwoty 22.650 zł od dnia 02.01.2015r. do dnia 24.01.2017r;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.375 zł (dwa tysiące trzysta siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 853/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 kwietnia 2017 r. (sprecyzowanym na rozprawie z dnia 26 września 2017 r.), powód P. C. wystąpił przeciwko K. C. o zapłatę kwoty 22.650 zł wraz z odsetkami w wysokości 10% w skali roku od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia 24 stycznia 2017 r., oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca 2017 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu, powód wskazał, że roszczenie swoje wywodzi z umowy pożyczki z dnia 2 stycznia 2015 r., na kwotę 25.000 zł, zawartej między pozwanym a P. K., w której pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczki w terminie 5 lat, po 5.000 zł rocznie. Pozwany zwrócił P. K. jedynie kwotę 2.350 zł. Na podstawie umowy cesji z dnia 4 stycznia 2016 r. P. K. zbył przysługującą mu z przedmiotowego tytułu wierzytelność na rzecz powoda, który – wobec dalszego niesplacania pożyczki przez pozwanego – wypowiedział mu umowę pismem z dnia 24 stycznia 2017 r.

Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny.

W dniu 2 stycznia 2015 r. P. K. zawarł z pozwanym K. C. umowę pożyczki kwoty 25.000 zł. Pożyczkobiorca zobowiązał się do zwrotu pożyczki w ciągu pięciu lat od dnia podpisania umowy, przy czym spłaty miały być dokonywane po 5.000 zł rocznie, w ratach miesięcznych nie mniejszych niż 250 zł, i nie mniejszych niż 1.200 zł kwartalnie, począwszy od lutego 2015 r. Pożyczka była oprocentowana w wysokości 10% w skali roku, z możliwością obniżenia oprocentowania przez pożyczkodawcę do 4%, w przypadku spłacania jej przez pożyczkobiorcę zgodnie z umową. W przypadku niesplacenia całej pożyczki w ciągu 5 lat, umowa miała ulec automatycznemu przedłużeniu na następne 12 miesięcy, a jej oprocentowanie wynosić 18% w skali roku. W takim wypadku pożyczka miała być spłacana w 12 równych ratach. W § 8 umowy strony zawarły zapis: „jeśli pożyczkobiorca nie będzie spłacał pożyczki będzie musiał pokryć koszty ewentualnych karnych odsetek, kosztów windykacyjnych lub spłacić całą kwotę wraz z kosztami i odsetkami w przypadku wypowiedzenia umowy w ciągu 30 dni”.

bezsporne , nadto: umowa – k. 8-9.

W dniu 4 stycznia 2016 r. P. K. zawarł z powodem, P. C. umowę przelewu wierzytelności w kwocie 22.650 zł wynikającej z ww. umowy pożyczki. O fakcie sprzedaży wierzytelności P. K. poinformował pozwanego K. C. pismem wysłanym, dnia 17 marca 2016 r., a doręczonym dnia 21 marca 2016 r.

bezsporne , nadto: umowa – k. 10-11, pismo informujące pozwanego o sprzedaży wierzytelności – k. 12, potwierdzenie nadania – k. 13, wydruk z systemu poczty – k. 14.

Pismem z dnia 24 stycznia 2017 r. powód poinformował pozwanego, iż wypowiada mu umowę pożyczki i wezwał do zapłaty kwoty 22.650 zł wraz z należnymi odsetkami, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Wezwanie doręczono pozwanemu dnia 1 marca 2017 r..

bezsporne , nadto: wypowiedzenie – k. 15, potwierdzenie nadania – k. 16, wydruk z systemu poczty – k. 17.

Pozwany spłacił pożyczkę jedynie częściowo – łącznie zapłacił z tego tytułu P. K. kwotę 2.350 zł, z czego 600 zł w dniu 19 maja 2015 r., 300 zł w dniu 5 czerwca 2015 r., po 500 zł w dniach 11 sierpnia 2015 r. i 14 września 2015 r. oraz 450 zł w dniu 22 października 2015 r.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Pozwany, pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy nie stawił się na nią, a nadto, pomimo zobowiązania do złożenia odpowiedzi na pozew, nie złożył jej. Wobec powyższego na podstawie art. 339 § 1 k.p.c. wydano wyrok zaoczny.

Powództwo było jednak zasadne jedynie w części.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Należy zauważyć, iż zobowiązanie pozwanego ma po pierwsze, charakter terminowy, bowiem w umowie szczegółowo określono termin końcowy spłaty pożyczki, a po drugie, charakter ciągły. Z takim zobowiązaniem mamy bowiem do czynienia wówczas, gdy przynajmniej jedna z jego stron jest zobowiązana do spełniania świadczenia okresowego lub ciągłego. Obydwa te rodzaje świadczeń cechuje to, że globalny rozmiar świadczenia zależy od czasu trwania stosunku prawnego i nie da się go z góry określić w sposób ostateczny nie nawiązując do czynnika czasu. Pozwany był zobowiązany do zwrotu kwoty pożyczki w miesięcznych ratach, jednak ich wysokość mógł regulować wedle swojego uznania, zachowując jedynie określone w umowie wartości graniczne. Tym samym ostateczna wysokość jego świadczenia nie była znana, bowiem mogła ulegać zmianom – wobec umownego oprocentowania kwoty pożyczki – w zależności od wysokości poszczególnych wpłat.

Zobowiązania terminowe ze swojej istoty nie mogą być – co do zasady zakończone przez wypowiedzenie, ponieważ każda ze stron ma prawo oczekiwać, że – skoro wyznaczono termin wygaśnięcia zobowiązania – nie zakończy się ono przed tym terminem. Dlatego nie może tu mieć zastosowania art. 365¹ k.c., odnoszący się do zobowiązań bezterminowych. Dopuszczalność wypowiedzenia umowy terminowej (o ile nie wynika z przepisów powszechnie obowiązujących), może być jednak przewidziana w samej umowie, ale strony muszą jednoznacznie wskazać komu, z jakich przyczyn i w jakich okolicznościach przysługuje takie uprawnienie.

W realiach niniejszej sprawy strony – w ocenie Sądu – takich uregulowań w łączącej je umowie nie zawarły. Treść § 8 umowy, powołanego w części uzasadnienia opisującej stan faktyczny sprawy, jest na tyle niejasna i enigmatyczna, że nie pozwala na przyjęcie, by zapis ten określał warunki wypowiedzenia umowy przed terminem. Przedmiotowe postanowienie umowne określa jedynie, i to w sposób nader ogólny, dodatkowe obowiązki pożyczkobiorcy, jakie powstaną w przypadku niespłacania przez niego pożyczki oraz „w przypadku wypowiedzenia umowy w ciągu 30 dni”. Brak jest natomiast określenia kto może umowę wypowiedzieć i w jakiej sytuacji.

Nawet gdyby uznać (co jest w ocenie Sądu jednak zbyt daleko idącą supozycją), że przedmiotowy zapis stanowi upoważnienie dla pożyczkodawcy do wypowiedzenia umowy w przypadku braku spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę, to jednak należałoby interpretować go ściśle, to jest uznać, że może mieć on zastosowanie jedynie w przypadku całkowitego braku spłaty jakiegokolwiek części pożyczki, a nie w sytuacji jej niepełnej, bądź nieterminowej spłaty, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie.

Dlatego też Sąd uznał, że wypowiedzenie umowy pożyczki dokonane przez powoda nie było skuteczne. W związku z tym, biorąc pod uwagę, iż umowa nadal obowiązuje, wymagalna jest jedynie część objętej umową kwoty.

Pozwany był zobowiązany do zapłaty rat w kwotach nie niższych niż 250 zł miesięcznie, 1.200 zł kwartalnie oraz 5.000 rocznie. Tym samym pozwany zobowiązany był do zapłaty w każdym dwóch pierwszych miesiącach kwartału (styczeń, luty, kwiecień, maj, lipiec sierpień, październik i listopad) kwot po 250 zł; po 700 zł w miesiącach kończących trzy pierwsze kwartały (marzec, czerwiec, wrzesień) oraz po 900 zł w miesiącu kończącym dany rok (grudzień), przy czym pierwsza wpłata miała nastąpić 20 lutego 2015 r., bowiem tę datę strony ustaliły jako początkową.

Na chwilę wyrokowania wymagalne były zatem raty za rok 2015 (5.000 zł), za rok 2016 (5.000 zł) i za okres od stycznia do września 2017 r., (3.600 zł), tj. łącznie 13.600 zł. Wobec faktu, iż z tytułu pożyczki spłacił P. K. kwotę 2.350 zł, zasądzeniu podlegała kwota 11.250 zł, natomiast w pozostałym zakresie kwoty głównej powództwo należało oddalić.

Zasadne było także żądanie zasądzenia odsetek umownych (od niespłaconego kapitału) – wysokość odsetek strony określiły w umowie na 10% w skali roku, a wartość ta nie przekraczała wartości odsetek maksymalnych zarówno w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015 r., kiedy to – zgodnie z ówczesnym brzmieniem art. 359 § 2⁽¹⁾ k.c. – wysokość odsetek umownych nie mogła w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego (...) (a stopa ta do 4 marca 2015 r. wynosiła 3%, a od 5 marca 2015 r. 2,5%), jak i w stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r., tj. zgodnie z obecnym brzmieniem art. 359 § 2⁽¹⁾ k.c. w zw. z art. 359 § 2 k.c., kiedy to odsetki maksymalne nie mogą przekroczyć wysokości dwukrotności odsetek ustawowych, które z kolei ustalono w wysokości równej sumie stopy referencyjnej (...) (wynoszącej 1,5%) i 3,5 punktów procentowych. Odsetki

te należne są od dnia zawarcia umowy, tj. od 2 stycznia 2015 r., natomiast datę końcową ich naliczania oznaczono – biorąc pod uwagę treść art. 321 § 1 k.p.c., wedle którego Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie – zgodnie z żądaniem pozwu, tj. do dnia 24 stycznia 2017 r.

Odnosnie natomiast odsetek za opóźnienie – należy zauważyć, iż zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, a jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Powód domagał się zasądzenia odsetek od całej dochodzonej kwoty od dnia 29 marca 2017 r. do dnia zapłaty. Sąd – w myśl powoływanego wyżej art. 321 § 1 k.p.c. – od kwot, które były przed tą datą wymagalne (łącznie 8.850 zł), zasądził zatem odsetki zgodnie z żądaniem pozwu. Jednakże żądanie zasądzenia od tej daty odsetek od kwot, których wymagalność przypadała na daty późniejsze, nie mogła zostać uwzględniona. Dlatego też Sąd zasądził odsetki od poszczególnych kwot zgodnie z datami ich wymagalności, wynikającymi z § 4 umowy, tj. od kwot:

- 250 zł od dnia 20. 04. 2017 r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20. 05. 2017 r. do dnia zapłaty,

- 700 zł od dnia 20. 06. 2017 r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20. 07. 2017 r. do dnia zapłaty,

- 250 zł od dnia 20. 08. 2017 r. do dnia zapłaty,

- 700 zł od dnia 20. 09. 2017 r. do dnia zapłaty.

Reasumując Sąd, na podstawie powołanych wyżej przepisów, zasądził od pozwanego K. C. na rzecz powoda P. C. kwotę 11.250 zł (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od wskazanych w wyroku kwot i terminów, a także odsetki umowne w wysokości 10 % w skali roku od kwoty 22.650 zł od dnia 02. 01. 2015 r. do dnia 24. 01. 2017 r., o czym orzekł w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie natomiast powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie II.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., jak w punkcie III wyroku, uznając, iż powód wygrał postępowanie w 50% i w związku z tym rozdzielając koszty między stronami po połowie. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów w niniejszym postępowaniu, natomiast na koszty strony powodowej złożyły się: opłata sądowa w kwocie 1.133 zł, koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 3.617 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).